

ויזרע יצחק

שנה יב'

<p>פרשת "ויקהל פקודי" הפטרה: "כה אמר" כה' אדר תש"ף</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>כ"ב ת"א חיפה</p>
		<p>17:12 18:28 19:07</p>	<p>17:21 17:30 18:30 19:06</p>

הגיגים לפרשת השבוע

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אלהם" (שמות לה' א)

"כי קרן אור פניו וסמיך ליה פרשת שבט' לומר שאינו דומה קירון פנים של שבת לשאר הימים" (בעל הטורים)
 רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מביא ב"קדושת לוי" בשם בנו רבי מאיר הסבר נוסף לסמיכות פרשת "ויקהל" לפרשת "כי תשא" על פי דברי המדרש שמשה זכה לקרני ההוד מטיפת הדיו שנשארה בקולמוס, אחרי שכתב על עצמו "והאיש משה עניו מאד" (במדבר יב' ג) כאשר את המילה "עניו" משה כתב בלי האות יו"ד, שמרוב ענוותנותו לא רצה לכתוב את המילה "עניו" עם האות יו"ד. וידוע מה שמבואר בספרי הקודש, שמי שזוכה לחכמה סימן שהוא עניו, כי החכמה היא יראה, כדכתיב "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא' י), ו'יראה' הן אותיות 'ראה', כי אדם שרואה שאדון הכל ברא את כל העולמות, וכל חיות האדם היא ממנו, על ידי זה האדם נהיה עניו, כיון שהוא יודע שאדם אינו כלום וכל חיותו היא מהבורא. וידוע מה שכתב האר"י ז"ל שהחכמה נקראת יו"ד, לכן משה, שהיה עניו מחמת חכמתו, לא רצה לכתוב עניו עם האות יו"ד, מגודל ענוותנותו, שלא ידעו שהוא זכה לענווה מחמת היו"ד, דהיינו שזכה לחכמה שהיא יו"ד. ומה שרמזו חז"ל שמחמת האות יו"ד זכה משה לקרני הוד, זה משום שהקב"ה משלם מדה כנגד מדה (סנהדרין צ.). משה לא רצה להודיע שזכה לחכמה, שהיא יו"ד, נתן לו הקב"ה קרני הוד, "כי קרן עור פניו" (שמות לד' כט), שבוה ידעו כולם שמשה זכה לחכמה, כמו שנאמר "חכמת אדם תאיר פניו" (קהלת ח' א). וכיון שקירון עור הפנים של משה נאמר בסוף פרשת "כי תשא", ומרומז בו שמשה זכה לחכמה, משום כך סמך לו את פרשת "ויקהל", שבה נאמר על בצלאל שעשה את המשכן, כי בצלאל זכה גם כן לחכמה, שנאמר "ואמלא אותו רוח א-להים בחכמה" (שמות לה' לא)

"והם הביאו אליו עור גרבה בבקר בבקר" (שמות לו' ג)

לא ברור אל מי מתכוון הכתוב באומרו "והם"? מבואר ב"צורור המור" שייתכן שהכוונה היא לחכמים העושים את המלאכה, שהם "הביאו אליו עוד" על מה שהם התנדבו נדבה "בבקר בבקר". אך יותר מסתבר לומר שהכוונה היא לבני ישראל. לרמזו שהם הביאו את כל הנדבה של המשכן בשני בקרים דבר המצביע על זריזותם. וכן אמרו במדרש "לבקרים אצמית כל רשעי ארץ" (תהלים קא' ח) בשביל שני בקרים של נדבת המשכן "אצמית כל רשעי ארץ". ולכן "ויאמרו אל משה מרבים העם להביא", כיון שזהו דבר גדול להתנדב נדבה גדולה כל כך ומדברים יקרים בזמן קצר כזה. ולכן "ויצו משה ויעבירו קול במחנה". סתם "במחנה" הכוונה היא "במחנה של מטה" ו"במחנה של מעלה" להודיע את חובתם של ישראל להידבק בשכינה. כלומר ראה אומה גדולה כזו שאף על פי שהתנדבו לעגל לא היה זה מעומק לבם. ולכן לא התנדבו אלא מעט מזער. עד שכל מה שהביאו היה קשור בבגד אחד דכתיב "ויצר אותו בחרט". אבל עכשיו בנדבת לבם ובשמחתם. הביאו נדבה גדולה עד אין מספר והותר. ולכן עבר הכרוז והכריז "כל איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה". ואמר עוד הכתוב "והמלאכה היתה דיים" להורות שאף על פי שהמלאכה היתה מלאכה רבה, ובכל המלאכות הגדולות על פי רוב יהיה משהו חסר. אמר הכתוב שכאן היתה המלאכה. "דיים לכל המלאכה" הגדולה לעשות אותה "והותר".

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

ו"יבואו האנשים על הנשים" (שמות לה' כב)

"על הנשים, עם הנשים וסמוכין עליהם" (רש"י)

מדוע צריך היה שיבואו האנשים עם הנשים? מבאר ה"פנים יפות" שהיות שמנה כאן הכתוב את כל תכשיטי הנשים, וידוע שלפי ההלכה אין אשה יכולה למכור את תכשיטיה ללא רשות בעלה, כמו כן אין האיש יכול למכור את תכשיטי אשתו ללא רשותה, לכן צריכים היו להגיע שניהם ולהביא את התכשיטים.

"וכל אשה זוכמת לב בידיה טו ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן..." (שמות לה' כה)

"וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בזוכמה טו את העזים" (שמות לה' כו)

מדוע בטוויית התכלת והארגמן כתוב בלשון יחיד, "וכל אשה", ואילו כאן, בטוויית העזים" כתוב בלשון רבים, "וכל הנשים"? מתרץ ה"משך חכמה" שאת העזים יכלו לטוות גם נשים שהן טמאות נידה כיון שאמרו חז"ל (שבת עד:): שבעלי חיים אינם מקבלים טומאה והטויה היתה על העזים בעודם חיים, אבל את התכלת והארגמן, שמקבלים טומאה, טוו רק הנשים הטהורות, לכן אמר הכתוב בלשון יחיד, "וכל אשה", שהיא טהורה, "בידיה טו".

"והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אתה והותר" (שמות לו' ז)

מסורה - "והמלאכה לא ליום אחד ולא לשנים" (עזרא י' יג), "והמלאכה היתה גדולה" (דברי הימים א כט' א), "והמלאכה היתה דים"

מובא במדרש על הפסוק "ויקריבו אותם לפני המשכן" (במדבר ז' ג) רבי נתן אומר וכי מה ראו נשיאים להתנדב בתחילה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחילה? אלא כך אמרו נשיאים ינדבו ישראל מה שמתנדבים, ומה שמחסרים אנו משלימים. כיון שראו נשיאים שהשלימו ציבור את הכל שנאמר 'והמלאכה היתה דים' אמרו הנשיאים: מה עלינו לעשות? והנשיאים הביאו את אבני השוהם' לכן התנדבו בתחילה", כלומר הנשיאים התעצלו במלאכת המשכן, במה שאמרו 'יתנדבו ישראל בתחילה ומה שחסר נשלים', וכך הם נשארו בלי נדבה, והיו מצטערים עד שמהשמים הביאו להם העננים את אבני השוהם. אומר רבינו החיד"א ב"פני דוד" שרעיון זה רמוז בשלושת הפסוקים במסורה בהם מוזכרת המילה "מלאכה". נאמר "והמלאכה לא ליום אחד ולא שנים", כלומר מלאכת הקרבת הקרבנות היא לא ליום אחד ולא ליומים, אם כן קשה, מה ראו הנשיאים למהר להתנדב בתחילת הקרבנות? לכן נאמר שהם סברו, "המלאכה היתה גדולה", שמה שנדרש למלאכת המשכן הוא גדול, וישראל לא יתנדבו אלא למחצה, ואז הנשיאים ישלימו את הנותר, בפועל קרה להיפך, "והמלאכה היתה דיים" לעשות אותה והותר, וישראל הביאו את כל הנדרש לעשיית המשכן, ולכן לא נותר לנשיאים אלא להתנדב בתחילה הקרבנות.

"אלה פקודי המישכן מישכן העדות" (שמות לז' כא)

אומר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" שיש אדם שעושה את מצות הבורא אבל הוא עדיין אינו במדרגה שעל ידי המצות שהוא עושה הוא יהיה מחובר לבורא ויגרום לבורא תענוג ונחת, ואכן, האדם צריך לעבוד את הבורא במדריגה הזו. דבר זה רמוז בפסוק שלפנינו: "אלה פקודי המשכן", "פקודי" לשון התחברות, כמו שאמרו חז"ל "חייב אדם לפקוד..." (יבמות סב:), על האדם לקיים את המצות כדי שעל ידי זה תהיה לו התחברות אל השכינה, כי "משכן" הוא מלשון שכינה, "משכן העדות", ו"עדות" הוא מלשון תענוג, כלשון הכתוב "עדי עדיים" (יחזקאל טז' ז), ועל ידי זה יהיה תענוג להשכינה מהמצות שמקיימים ישראל.

"ולא יכל משה לבא אל אהל מועד" (שמות מ' לה)

מדוע כעת נאמר "לא יכל משה לבא אל אהל מועד" והלא כבר ראינו שאמר הכתוב "ויבא משה בתוך הענן" (שמות כד' יח), ממנו רואים שמה שכן יכול היה לגשת? מתרץ ה"אור החיים" הקדוש שמה שיכול היה שם משה לגשת הוא משום שהדבר היה אחרי שה' קראו אליו בפירושו שנאמר: "ויאמר ה' אל משה עלה אלי ההרה" (שמות כד' יב), ובקריאה זו נתן בו ה' את הכוח להיכנס. תירוץ נוסף הוא שמה שנאמר "ולא יכל משה" הוא משום מה שנאמר בהמשך "כי שכן עליו הענן", והמצויאות הזו שונה מהמצויאות האמורה בהר סיני, כיון שכאן "כבוד ה' מלא את המשכן", מה שאין כן בהר סיני שם נאמר "ומראה כבוד ה' כאש אוכלת", רק, "בראש ההר" (שמות כד' יז), וסמוך לזה נאמר "ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר", כלומר משה עלה למקום שלא שכן שם כבוד ה', מה שאין כן לפנינו שכבוד ה' היה מלא את המשכן, ולכן לא יכול היה משה להיכנס למקום שבו מלא כבודו.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, סעדיה בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו

מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30

לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315